

Teavituskampania suunab märkama kemikaalidega seotud ohte

Silja Soon

töötervishoiu peaspetsialist

Sel sügisel võetakse Tööinspektsioonis põhjalikuma tähelepanu alla töökeskkonna keemilised ohutegurid.

Kokkupuude erinevate kemikaalidega esineb paratamatult enamikes tootmisharudes. Paljude tegevuste juures aga ei mõtlegi inimesed sellele, et kasutatav kemikaal võib nende tervist ohustada. Tihti ollakse seisukohal, et tegemist on ohutu kemikaaliga, mis ei kujuta keskkonnale absoluutselt mingit ohtu – vala või kraanikaussi. Paraku unustatakse siinkohal kemikaali mõju tervisele, mis võib olla üsnagi tõsine, sõltumata asjaolust, et ühend looduses kiiresti laguneb. Harva viitsitakse (paljudel juhtudel ka teadmatusel) korralikult lugeda kemikaali pakendil esitatud teavet ega pöörata tähelepanu, mida tähendab üks või teine märgistus. Selline hoolimatus võib aja jooksul kurjasti kätte maksta.

Teavituskampania algatajaks on Euroopa Vanemtööinspektorite Komitee (Senior Labour Inspector's Committee - SLIC) ning see toimub üheaegselt 26 Euroopa Liidu liikmesriigis ja Norras. Kogu tegevust koordineerib Portugal.

Kampania loosungiks on "Ohtlikud ained: ole teadlik, hinda ja kaitse ennast" ning see püüab täita järgmisi eesmärke:

- parendada teadmisi riskihindamisest mikro- ja väikeettevõtetes;
- tugevdada sidusrühmade sekkumisvõimet, rakendades tööohutuse ja töötervishoiu parimaid praktikaid;
- tõsta tööandjate teadlikkust riskihindamise vajalikkusest ja töötajate teadlikkust parimate ohutute töövõtete kasutuselevõtmisest;
- suurendada Euroopa tööohutuse ja töötervishoiu seaduste efektiivsust – selgitada välja vajakajäämised seadustes, et neid vastavalt ajakohastada;
- koolitada tööinspektoreid ja tutvustada Euroopa järelevalvelaseid uuendusi.

Kampania eesmärkidest nähtub, et suurim tähelepanu on suunatud teadlikkuse tõstmisele. Teavitusalliketeks on plakatid,

brošüürid, teabeüritused, tööinspektorite soovitusel töökohtade kontrollimistel ja Tööinspektsiooni veebileht. Viimasel esitatavad materjalid on kõige mahukamad, seal tutvustatakse ja julgustatakse kasutama parimaid praktikaid ohutute töötingimuste tagamisel.

Käesoleva aasta 15. septembrist kuni 31. detsembrini on plaanis kontrollida 150 ettevõtet. Keskendutakse väikestele, alla 50 töötajaga ettevõtetele, kuid Eesti olusid arvestades võivad valikusse jääda ka suuremad ettevõtted, iseäranis nende filiaalid. Tegevusaladena on esiplaanil pagaritööstus, keemiline puhastus, puiduja mööblitööstus ning autoremondi-ettevõtted.

Mille järgi need sektorid valiti? Esmase valiku tegi statistikale tuginedes Euroopa Vanemtööinspektorite Komitee. Arvesse võeti asjaolu, et paljudel juhtudel alahinnatakse just neis valdkondades erinevaid kemikaale sagedamini kui mujal, olgu lihtsa näitena nimetatud jahutolm. Paljudele võib tulla üllatusena, et jahutolm on sagedaseks kutseallergeeniks ning pagariastma on üheks klassikaliseks kutseastma näiteks.

Lisaks toimib ühe valikukriteeriumina ka küsitluslehtedele vastamine. Augustis saadeti kampaniaga seotud ettevõtetele nn enesehinnanguleht ning umbes 20% ettevõtetest plaanitakse kontrollida. Eeskätt kontrollitakse neid, kes jätaavad hinnangulehele vastamata.

Kontrollimisel pööratakse tähelepanu sellele, kuidas tööandja on hinnanud kemikaalidega seonduvaid riske, kuidas on need riskid maandatud (sobiv ventilatsioon, isikukaitsevahendid), kuidas kemikaale hoiustatakse, milline on kemikaalide märgistus, kas kemikaalid on varustatud ohutuskaartidega, kas ohutuskaardil olevaid

nõudeid täidetakse, kas ohutuskaartide sisu on töötajatele tutvustatud.

Tööinspektsiooni ootuseks on, et keemilist ohutegurit ei alahinnataks – et mõistetakse, et sõnad keskkonnasõbralik ja tervisesõbralik ei ole sünonüümid. Oodatavaks tulemuseks on ka töötajatepoolne töökeskkonnas esinevate ohtude mõistmine

ning parem aru saamine tööandja rakendatud ennetusmeetmetest – kui tööandja on rajanud ohutust tagava ventilatsiooni ning väljastanud individuaalsed kaitsevahendid, siis tuleb neid ka kasutada. Ohtu saab vähendada vaid siis, kui seda tuntakse ja ei ignoreerita.

Lisainfot kampaania kohta leiab veebilehelt <http://www.chemicalscampaign.eu>.

Illustratsioonid: www.chemicalscampaign.eu